

Karaktärisering och kulturhistorisk värdering

Hinneryds kyrka

Hinneryds socken i Markaryds kommun
Kronobergs län

Smålands museum
Thomas Lissing
2006

Inledning

Bakgrund och syfte

I samband med upprättandet av vård- och underhållsplaner för kyrkor i Växjö stift har Smålands museum på uppdrag av byggnadsingenjör Jan-Olof Björk genomfört en karaktärisering och kulturhistorisk värdering av Hinneryds kyrka under sommaren 2006. De kyrkor som berörs är de som tillhör Svenska kyrkan och omfattas av kulturminneslagen, dvs. kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen. Karaktäriseringen och den kulturhistoriska värderingen syftar till att användas som underlag för vård- och underhållsplanen.

Nedanstående material består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör samt en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering samt arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit länsmuseets topografiska arkiv och Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur, däribland hembygds litteratur. De redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av kyrkobyggnadens historia.

Kulturhistorisk bedömning

En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan kontinuerligt föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljön i sin helhet, men också värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Hinneryds kyrka

Kortfattad historik

Hinneryd omnämns i skriftliga källor först som Hyndorydh. Här möts de fem vägarna från Knäred, Torpa, Nöttja, Skararp och Traryd och på en kulle mitt i byn låg den förhållandevis stora medeltidskyrkan.

Den ansågs på 1860-talet vara både för trång för församlingens 3000 själar och i för dåligt skick för att byggas om. I kyrkoprotokollet från den 2 december 1867 står det att *”en fullständig reparation av gamla kyrkan vore gagnlös, alldenstund densamma för folkmängden är alldeles otillräcklig, ävensom att varje förändring av densamma antingen till korskyrka eller genom annan tillbyggnad, vore ändamålslost bortkastade penningar och onyttigt arbete”*.

Redan 1860 togs beslutet i församlingen om att låta bygga en ny kyrka. De första ritningarna, utfördes av C. G. Ljungqvist, men Överintendentämbetet lät först arkitekten Albert Törnqvist granska dem. Han omdanade dem så mycket att det praktiskt taget blev en helt annan kyrka. Under 1883 revs den medeltida kyrkan och den nya kyrkan byggdes på samma plats under åren 1883-1885. Kyrkan invigdes den 20 juni 1886 av biskop Johan Andersson, Växjö.

Exteriör

Den enskeppiga kyrkan ligger i öst-västlig riktning med tornet mot väster och en femkantig absid åt öster. Huvudentrén går genom tornet men åt både söder och norr finns sidoentréer. Ingången till sakristian, inrymd i absiden, ligger på norrsidan medan trappan ner till källaren ligger på sydsidan.

Stommen utgörs av sten och socklarna är utförda i släthuggen granit. Sockeln har längs långskeppets långsidor sex ventilationsgluggar på var sida. Fasaden är spritputsad, förutom fönsteromfattning och gesimsar som slätputsats, och är genomgående avfärgad i vitt. Entréernas portiker är också slätputsade. De är kraftigt markerade med profileringar i rundbågeform och över deras runda ”rosettfönster” en enkel reliefdekoration. Sidoentréernas taknock kröns av var sitt förgyllt hjulkors. Över huvudentrén sitter också en platta med inskriptionen ”OSCAR. DEN. II. 1885.”. Takfotens gesims är kraftigt profilerad runt hela långhuset och entréportalerna.

Tornet är högt men välproportionerat med ett spetsigt tak. Taket är fyrkantigt vid basen för att strax ovanför övergå i åttakantig form. Istället för lanternin finns fyra ”blindfönster” i form av smala branta kupor, krönta av var sin förgyllt fransk lilja. På toppen sitter ett svartmålat hjulkors på en förgyllt kula. Under kuporna, nästan dikt an mot takfoten sitter urverkstavlor, en i varje väderstreck. De är också åttakantiga, men av ett betydligt modernare snitt. Ljudluckorna är höga och smala med rundad överdel. Tornet har två sådana åt varje håll och varje lucka består av två halvor. Dessa har trästommar och klädsel av horisontell panel, målade i svart.

På tornets norr- och sydsida sitter under ljudluckorna ett mindre fönster bestående av en smal järnbåge i tre rutor. Den har rundbågeform, men muröppningen är rektangulär. Mot väster sitter två av motsvarande fönster.

Under dessa sitter ljusinsläppen till tornrummet, höga rundbågar med krysspröjs.

Långhuset och dess sidoentréer samt korabsiden täcks av rött tegel. Tornet är klätt i kopparplåt. Hängrännor, stuprör och huvudentréns tak är också av kopparplåt.

Långhuset har sex fönster på var sida, tre på var sida om sidoentréerna. De är höga rundbågiga ytterfönster av svartmålat järn. Varje fönster är delat i ytterligare två smala rundbågar, med en rund ruta överst i mötet med den yttre bågen. De har fyra rutor var, som är försedda med krysspröjs. Den runda rutan är rödfärgad, med blåa fält vid sidan och ett orangefärgat undertill.

På gaveln mot väster sitter fyra enkla rundbågar med krysspröjs, två på var sida om tornet, som ljusinsläpp till läktaren.

Ovanför de tre portarna sitter ett runt fönster med spröjsar i form av Davidsstjärnan. De yttre fälten är här gula och röda. Under dem har varje port ett överljus i form av en halvcirkel, infattad i fortsättningen av dörrens träkarm och delad av en vertikal spröjs i två halvpor.

På östra sidan har sakristian tre fönster av samma typ som läktarens. Solbänkarna är av granit på samtliga fönster.

Kyrkportarna är dubbla både vid huvudentrén och vid sidoingångarna. De är av svartmålat trä och har två speglar, med enkla dekorationer av åtta stycken rundlar på var dörrhalva. Sakristians ytterdörr är av samma modell fast enkel.

Upp till kyrkporten leder en stentrappa om fem steg av släthuggen granit och gnejs. Sidoentréerna har tre steg och på norra sidan finns en lös ramp av järngaller. Sakristians trappa har fem steg, men saknar de smidesräcken som finns vid huvud- och sidoentréer.

Exteriöra förändringar

De exteriöra förändringarna av Hinneryds kyrka har under åren varit ganska små, och i huvudsak sträckt sig till skiftande av taktäckning. Den nybyggda kyrkan sägs ha varit täckt med asfaltpapp. 1924 försågs hela taket med prima Uppsala-tegel, vilket ersattes 1955. Vid restaureringen 2004 beslöts att lägga rött tegel över hela långhuset, dock av en lite längre variant.

Tornet var från början klätt med svartplåt, vilket 1962 byttes mot kopparplåt.

Den enda yttre förändring som kan ses som en förvanskning var när tornur installerades 1954, med urtavlor åt alla fyra väderstreck. Dessa gavs torntakets åttakantiga form, men deras placering mot takfoten och de iögonfallande rutiga urtavlor gör dem till ett främmande inslag.

I övrigt har vidtagna åtgärder mest syftat till vård och underhåll av fasaderna. Detta har dock inte varit helt odramatiskt. Under 1995 gjordes en mindre lyckad restaurering av kyrkans yttre murytor. Restaureringen genomfördes utan att vederbörliga tillstånd söktes och utan tillsyn från antikvariskt håll. Tornets samtliga fasadytor åtgärdades, liksom långskeppets gavel mot väster, portalerna mot norr och söder samt en mindre putslagning på korets sydöstra del. Dessutom renoverades tornets södra gesims och långskeppets gavelgesimser. Redan 1997 uppvisade fasaderna skador, troligen på grund av att för starkt bruk för befintligt underlag använts.

Därför utfördes redan 2004 nästa exteriöra restaurering, nu under ledning av byggnadsingenjör Jan-Olof Björk, Byggprojektering AB. Putsskadorna lagades och murytorna avfärgades med kalkfärg. Vid denna renovering byttes också den gamla

taktäckningen ut mot rött lertegel. Rännदार och nya hängerännor och stuprännor utfördes i kopparplåt.

De rötskadade ljudluckorna restaurerades, varav en fick nyttillverkas i sin helhet. Därefter målades ljudluckor, fönster, dörrar och port. Tornspirans kula och tornets franska liljor omförgylldes, liksom hjulkorsen över entréerna.

Interiör

Vapenhuset präglas av enkelhet och ljus. Väggarna är vitpustade, golvet av ljusa kalkstensplattor och taket av gråmålad pärlspont.

Direkt till vänster innanför porten går en trappa upp till tornrummet. Den är gråmålad med bruna sätt- och plansteg. Under den en mindre garderob. Dörrarna in mot kyrkorummet har tre speglar och är liksom insidan av porten målade i tre ljusgråa nyanser.

I vapenhuset står en blåmålad kyrkbänk och en äldre svartmålad järnkista. I taket hänger en modern armatur. Ljusinsläppet sker från portens överljus och tornrummets norrfönster vid trappan.

Det finns inget vindfång, utan pardörrarna leder rakt in i kyrkorummet. Utrymmet under läktaren är stort och väl utnyttjat. Direkt till vänster leder en trappa upp till läktaren. Efter den ett smalt kapprum med toalett och längst in ett pentry. Väg i vägg med detta finns ett städförråd med ingång från kyrkorummet.

Till höger finns ett mindre kapprum med toalett och garderob. Innanför dessa ligger ett litet andaktsrum med altaruppsättning och lösa stolar. Här finns plats för ett tiotal besökare.

Läktaren bärs upp av sexton pelare. De är sparsmakat fasade och dekorerade med profillister på bas och kapital, samt målade i blått och guld. Läktarens bjälklag är också blåmålat, medan partierna emellan är klädda med vit pärlspont. Två av pelarna döljer sig i andaktsrummet och pentryt och är där vitmålade. Ytterligare en kan finnas kvar bakom den norra toalettens vägg, medan den motsvarande på södra sidan tagits bort helt. Den markeras istället av blåmålade brädor på läktartrappans vägg.

Väggen mot kyrkorummet är vit med ett regelverk i grått. Den är i mitten halvcirkelformad så att ett rum bildas kring mittgången. På de konkava väggytorna är fem medeltida skulpturer uppsatta. Här finns också en ljusbärare i smidesjärn och ett ståndur.

Tio spotlights infällda i taket lyser upp under läktaren. I den yttre delen står till höger fyra kyrkbänkar kring ett bord.

Långhuset är rektangulärt och avslutas med en triumfbåge mot korabsiden. Tredingstaket är indelat i ett enklare kassettmönster med pärlspont i fyllningarna. Det är målat i två grå nyanser och ansluter till långsidornas väggar med en mycket bred taklist bestående av gråmålade träprofiler.

Kyrkan är försedd med innerfönster i träbågar. De har korspost utan spröjs och är målade i samma kraftigt blåa färg som övrig inredning. I praktiken har kyrkorummet sex fönster (varav två delvis döljs av den utbyggda läktaren), koret fyra och pentry och andaktsrum vardera ett. Även entréernas portar har blå karmar och foder, medan dörrarna är målade i tre gråa nyanser.

Kyrkans golv är genomgående av lackade brädor och så även i koret. Nivåskillnaden är där tre trappsteg, som löper längs hela kyrkans bredd. Golvytan är obruten i kyrkorummet tack vare att bänkraderna står löst placerade.

De blåmålade bänkarna är av öppen karaktär, med gråa fält i gavelstyckena. Stilen är nationalromantiskt historiserande med en lätt gotisk karaktär. Bänkarna är indelade i fyra kvarter runt mittgång och sidoingångar. De främre har sex rader och de bakre har sju. På bänkarna ligger lösa dynor i grått tyg.

Över mittgången hänger en äldre ljuskrona och över kvarteren fyra modernare. På långsidans väggar sitter sex enkelt utformade mässingslampetter med glödlampor, varav två i koret.

I koret utgör det rikt profilerade och snidade altarskranket och dess altarmotfatning det direkta blickfånget. Under triumfbågen avdelas koret från sakristian, dit man kommer genom två dörrar i skranket.

Altartavlan, som skapades av konstnären David Ralson vid restaureringen 1974, består av sex bibliska bilder i korsform, med en Kristusbild i skärningspunkten. Den står mot en guldfärgad bakgrund och innesluts av altarmotfatningens centrala del i tempelform, med pilastrar och halvkolonner. Tavlan färg överensstämmer med de omgivande blå och röda vilket gör att den tyvärr försvinner och inte blir ett tydligt blickfång i sig själv. Altaret står vänt mot altartavlan, men ett provisoriskt altarbord står uppställt mot kyrkorummet.

Altarringen, även den blåmålade, är utförd med smala svarvade dockor i nyrenässansstil och klädd med grått tyg på knäfallet.

Predikstolen med ljudtak sitter mot korets norra vägg. Den är också målade i blått, rött och guld, men med bibliska motiv på de fem speglarna. Dessa utfördes av konstnären Sven Ljungberg år 1961.

I koret står också ett ståndur, en äldre dopfont i sten, en orgel och fyra kyrkbänkar vända ut mot lokalen. Under triumfbågen, med inskriptionen ”HERRANS HÄRLIGHET GÅR UPP ÖFVER DIG”, hänger två enklare psalmnummertavlor. På södra sidan hänger ett medeltida krucifix och två mindre skulpturer. Nedanför koret står en flygel framför bänkarna.

Läktarbarriären är rak över bänkkvarteren, med en svängd form ut över mittgången. Den har fem breda speglar med dekoration bestående av profilerade lister följande den rektangulära formen, samt en rundel i mitten på varje fält. Färgen är kraftigt blå med inslag av rött och guld. På insidan är barriären helt blå.

Läktarutrymmet domineras av den imponerande orgelfasaden med dess omgivande skrank. Den har fått behålla den mer klassicistiska färgsättningen i olika gråa nyanser, med sparsam förgyllning och mindre inslag av brunrött och orange.

Golvet är täckt av en ljus heltäckningsmatta och de fasta bänkarna är i stort sett borttagna, vilket ger ett ljust och rymligt intryck. I framkanten står två bänkrader, en på var sida om mittutrymmet och i den högra delen fyra löst placerade bänkar. Dessutom ett tiotal lösa stolar samt ett par låga bänkar av den typ man finner i gymnastiksalen. Direkt ovanför trappan, på norrsidan, står en större modern garderob framför orgelns sidofasad. På södersidan har samlats desto mer möbler och prylar. Här står exempelvis en pulpet liknande en predikstol, hyllor med gamla biblar och verktyg, en tramporgel, ett skåp samt en vikskärm med upphängda tavlor. Dessutom står här en ålderdomlig dörr med sin infattning. Dörren bär spår av äldre måleri och svårtydda inskriptioner, bland annat kan man utläsa året 1764.

På väggen finns två lampetter av samma modell som i kyrkorummet, men här försedda med rörljus. På bägge sidor om orgeln hänger en äldre ljuskrona i nyrenässansstil och över spelbordet en modernare variant, kanske från 1930-talet.

Helhetsintrycket av läktaren är att utrymmet är stort men rörigt.

Tornrummet går att nå både från orgelläktaren och via vapenhusets trappa. Det är mycket ljust tack vare de stora fönsterna och det gråmålade brädgolvet och taket. Rummet är fyllt till brädden av allehanda bråte, så som möbler, bräddor, stegar och lådor.

En smal trappa leder upp till tornvinden som är oinredd. Den är förhållandevis tom bortsett från ett klädskap och några träinventarier.

I klocktornet återfinns två klockor som kommer från den tidigare kyrkan, en större och en mindre. Tornluckorna restaurerades så sent som år 2004 varvid klädseln av liggande panel helt eller delvis bytte ut och fyra av luckorna fick nya stommar.

Sakristian nås genom två dörrar i altarskranket. Den södra leder in till en passage med elcentral och dörr till garderob. Till vänster ligger den enkla sakristian. Det obehandlade trätaget skiljer rummet från absidens tak och kyrkorummets volym. Här finns en snickrad skåpinredning och en enklare andaktsplats. En restaurerad siffertavla från den äldre kyrkan utgör tillsammans med ett mindre krucifix själva altartavlan. På golvet ligger en mörk heltäckningsmatta.

Den norra passagen leder till sakristians ytterdörr och till en mindre toalett.

Under sakristian finns ett mindre källarutrymme för oljepannan. Trappan ner till detta finns på södersidan av koret och ett mindre fönster i sockelns östra sida.

Interiöra förändringar

Det omedelbara intrycket av kyrkans interiör är att det präglas av 1974 års restaurering. Redan från början var interiören ett resultat av det sena 1800-talets stilblandningar, med inspiration från romanik, gotik och renässans. Men det tydliga huvuddraget var ändå det klassicistiska, vilket märks i altaruppsättningen och orgelfasaden.

Den omdaning som varit mest genomgripande skedde 1974, under ledning av arkitekt Torsten Davidsson. Då förändrades kyrkan kraftigt, både rumsligt och visuellt. Läktaren flyttades fram och utrymme skapades undertill för toaletter, garderob, kapprum, pentry och andaktsrum. Väggen ut mot kyrkorummet gjordes halvcirkelformad och i detta utrymme ställdes fem av de medeltida skulpturerna ut.

Koret utökades, vilket innebar att flera bänkrader togs bort. Golvet fick läggas om efter att rötskador upptäckts. Arkitekten ville gjuta en betongplatta, men fick inte tillstånd till detta eftersom återstoderna av den medeltida kyrkan då skulle gå förlorade. Istället gjordes en provutgrävning som konstaterade den tidigare kyrkans läge innan ett nytt isolerat träbjälklag konstruerades.

Den tidigare ljusgråa inredningen målades om fullständigt. All träinredning färgades kraftigt blå med kontrasterande inslag i rött, guld och grått.

Viktigare inventarier

Till kyrkans viktigare inventarier hör sju träskulpturer och ett triumfkrucifix från medeltiden, den äldre dopfunten i granit, kyrkkistan från 1755, samt kyrkklockorna från 1798 och 1786. Alla inventarierna härrör från den gamla kyrkan.

Kyrkogården

Kyrkan ligger mitt på den gamla kyrkogårdsdelen, vilken utgörs av en något upphöjd kulle med stödmurar runt om. Den har senare utvidgats åt väster och därefter åt söder. Upp till

kyrkan och den äldre kyrkogården leder en trappa med åtta steg. Bredvid den har också byggts en stensatt ramp under senare år, vilken dock inte är godkänd.

På de två äldre delarna finns gott om lövträd, bland annat riktigt gamla lönnar runt kyrkan. På den södra, relativt nya delen, saknas i stort sett träd. Denna del avskiljs från de tidigare med en hög häck.

Gångarna är runt kyrkan asfalterade, men det förekommer även grusgångar och gångar med cementplattor.

Den äldsta delen inramas av sin stödmur, vilken övergår i en kallmur med gräsvall mot kyrkogården längs norra och västra sidan. På den södra sidan är kallmuren synlig mot kyrkogården, växlande mellan fristående och stödmur beroende på markens höjdskillnader. Mellan den nyare kallmuren och den äldre stödmuren, på kyrkogårdens östra sida, står ett grönt metallträdsstängsel av gunnebotyp.

Den södra delen av kyrkogården ligger lågt i förhållande till kyrkan, men har ett upphöjt mittparti. I det sydöstra hörnet är bårhuset inbyggt i terrängen.

Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning

Hinneryds kyrka är en fin representant för det sena 1800-talets blandning av stilar inom arkitekturen. Det avspeglas i hur olika element inspirerats av olika tidsåldrar, som till exempel orgelfasadens klassicerande form, altarringens dockor i nyrenässans, fönsternas romanska rundbågar, bänkgavlarnas gotiska spetsbågar och så vidare. Till det yttre har kyrkofasaden i stort sett fått vara ifred, bortsett från att taktäckningen växlat mellan olika material. Det är dock vanligt förekommande och det nyligen lagda takteglet får anses som helt acceptabelt för kyrkan.

Det enda som stör det yttre intrycket är de åttakantiga urtavlor på tornets spetsiga tak. De sattes upp 1954 och anspelar på takets form, men är ändå så pass tidstypiska att de inte lyckas smälta in. Placeringen dikt an mot takfoten känns klumpig och urtavloras rutmönster är främmande för kyrkoarkitekturen. Man kan vid framtida reparationer gärna byta ut dem mot en mer neutral form eller åtminstone ta bort det iögonfallande mönstret.

I interiören finns mycket lite kvar av den ursprungliga karaktären, trots att de flesta inventarierna bevarats. Det kan nästan helt och hållet skyllas på den kraftiga omdaning vid 1974 års restaurering, då arkitekt Torsten Davidsson valde att helt frånga interiörens tidigare form och färg. All träinredning, såsom bänkar, altarring, predikstol och läktarbarriär målades då i en kraftig blå färg, med inslag av rött, guld och grått. De starka färgerna låg helt i linje med dåtidens allmogeinspirerade kyrkorestaureringar, men var ändå så pass radikala att de ifrågasattes i tidningspressen.

Koret utökades varvid flera bänkrader togs bort. Likaså framflyttades orgelläktaren, vilket gör att det öppna kyrkorummet idag utgör bara omkring hälften av långskeppets längd. Flera praktiska utrymmen tillkom under läktaren, vilka skärmades av med en vägg som ser mer tillfällig ut än permanent. Det kläna regelverket stämmer dåligt överens med resten av kyrkorummets utformning och borde kunna göras snyggare vid framtida restaurering.

Vad beträffar färgsättningen så skulle kyrkan vinna mycket på om den tonades ner. Den vackra altartavlan förtas exempelvis fullständigt av den grått målade altaromfattningen, vilken är alltför överdriven.

De blåmålade innerbågarna lyser igenom fönstren på utsidan av kyrkan och stör där intrycket av de krysspröjsade järnbågarna. Med en mer neutral färg skulle det ursprungligt gracila framhåvas desto mer.

De klassicerande dragen överväger i interiörens eklekticism, så en färgsättning i stil med orgelfasadens gråa nyanser och försiktiga guldinslag vore att föredra vid en framtida ommålning. Kyrkorummet skulle då framstå som mer harmoniskt och värdigt.

Händelseregister

- 1860 - Församlingen beslutar om bygge av ny kyrka
- 1870 - Ritningar av Albert Törnqvist godkänns
- 1883 - Bygget inleds
- 1885 - Kyrkan står klar och börjar användas
- 1886 - Kyrkan invigs av biskop Johan Andersson, Växjö
  - Kyrkogården på kyrkans västra sida invigs
  - Värmeugnar installeras i kyrkan
- 1893 - Prästgården brinner ner och med den hela kyrkoarkivet
- 1898 - Orgel av Carl Elfström i Ljungby, med fasad av Folke Zetterwall
- 1912 - Kyrktakets södra sida omtäcktes med ny takpapp
- 1920 - Kamin installerad i sakristian
- 1924 - Hela kyrktaket täcktes med prima Uppsala-tegel
  - Fasaderna putsas om och kalkfärgas
  - Innerväggarna putsas om och kalkfärgas
- 1931 - Restaurering och konservering av de sju medeltida helgonbilderna samt krucifixet
- 1937 - Restaurering under ledning av arkitekt Paul Boberg
  - Värmeledning för vedeldning installerades, med pannrummet placerat under sakristian
  - Elektrisk belysning installeras
  - Interiören målas om
- 1945 - Fasaderna restaureras utan vederbörliga tillstånd
- 1947 - Den höga granhäcken runt kyrkogården avverkas, troligen detta år
- 1951 - Utvidgning av kyrkogården
- 1952 - 10 000 kronor doneras av en privatperson för anskaffande av tornur
  - Byggnadsstyrelsen anser det dock olämpligt och förödande för tornets karaktär
  - Elektrisk klockringning installeras, liksom mekanisk öppning och stängning av tornluckorna
- 1953 - Invigning av den nya kyrkogården, söder om den befintliga
  - Trappnedgången till kyrkans källare byggs om
- 1954 - Ritningar till tornur godkänns efter påtryckningar från landshövding Bergqvist
  - Tornuret invigs redan samma år
- 1955 - Brudkrona i guld skänks till kyrkan av Hinneryds flickring
  - Kulor på kyrktornsspiran förgylls
- 1957 - Arkitekt Hans Lindén presenterar ritningar till nytt bårhus
- 1958 - Orgeln restaureras av orgelbyggare Frede Aagaard
- 1959 - En nummertavla och tornlykta från Hinneryds gamla kyrka restaureras
  - Golvet i kor och sakristia slipas och fernissas
  - Skadade bjälkar i tornet byts ut
  - Orgelfläkt installeras
  - En del av bänkinredningen ändrad
  - Nya gångmattor av nöthår
- 1960 - Ny kormatta i röllakan
- 1961 - Sven Ljungberg utför dekorativt måleri på predikstolens speglar
  - Series pastorum skänks till kyrkan

- Ljudanläggning installeras
- 1962 - Tornets tak läggs om med tjärpapp och kopparplåt
  - Ny åskledare installeras
- 1964 - Nytt bårhus under kyrkogården invigt
  - Delar av kyrkoinredningen saneras från skadeinsekter, bland annat i golv, bänkar, orgel, krucifix samt Mariabild
- 1966 - Allmogebonad från 1865 skänkt till kyrkan
- 1967 - Exteriören restaureras under ledning av ingenjör Gunnar Hammarlund, Göteborg
  - Putsen på tornet nedbilas och fogar kratsas innan nytt bruk slås på och kalkfärgas
  - På långhuset blåstras putsytorna och nytt KC-bruk slås på
  - Trappor och sockel omfogas
  - Tornluckorna repareras
  - Korrugerad plåt i fönstren byts mot granitplattor
  - Målning av dörrar, fönster, tornluckor och rännor
- 1972 - Kyrkofullmäktige godkänner ett förslag till interiör restaurering upprättat av arkitekt Hans Lindén, men landsantikvarien anser det för radikalt. Riksantikvarieämbetet motsätter sig också bland annat att bröstvärnet flyttas fram
- 1974 - Kyrkans interiör restaureras efter att Lindéns förslag reviderats något
  - Interiören målas i blå grundton med ljusare färger i dess övre del
  - Omputsning av interiören med KC-bruk
  - Läktarbröstningen framflyttas, undertill skapas ett mindre kapell, toaletter, garderob och personalrum
  - Predikstolen flyttas något
  - Sakristian renoveras och byggs in under tak
  - Vedpannan byts mot en oljepanna
  - Nytt golv läggs i långhus och kor efter att rötskador konstaterats
  - I samband med detta gjordes en provutgrävning under kyrkans golv. Man kunde då konstatera att den medeltida kyrkan legat på samma plats och frilade delar av dess grundmur
  - Koret utökas
- 1977 - Ny altartavla i form av kors, av konstnären David Ralson
- 1978 - Ljudanläggningen utökas
- 1979 - Ny orgel installerad bakom den äldre fasaden, av orgelbyggare Johannes Kunckel, Lund
- 1984 - Elvärme installeras i kyrkan
- 1986 - Kororgel inköpt till 100-årsjubileet
- 1995 - En yttre restaurering genomfördes utan vederbörliga tillstånd och utan antikvarisk tillsyn
  - Putslagning och kalkfärgning av murytor på torn och långskepp
  - Renovering av tornets södra och långskeppets två gavlars gesimser
- 2004 - Yttre restaurering under ledning av Jan-Olof Björk, Byggprojektering AB
  - Putslagning och kalkavfärgning av yttermurarna
  - Restaurering och delvis nytillverkning av ljudluckor
  - Målning av ljudluckor, fönster, dörrar och port
  - Förgyllning av tornspirans kula, tornets franska liljor samt hjulkorsen över entréerna
  - Nytt lertegel på långhusets tak
  - Nya hängrännor, stuprör och rännor i kopparplåt

Källförteckning

Följande arkiv och litteratur har nyttjats i samband med vårdplansarbetet:

Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm.
Handlingar från Kungl. Byggnadsstyrelsen är inkluderade

Klipparkivet vid Smålands museum: Hinneryds kyrka

Topografiska arkivet vid Smålands museum: Markaryds kommun, Byggärenden, Hinneryds kyrka

Vassi Heidi, red, *Kyrkobyggnader i Kronobergs län*, 1998

Hinneryds kyrka 1886-1986, 1986